

pielikums Nr.2

Valkas novadpētniecības muzeja
Darbības un attīstības stratēģijai
2025.-2029. gadam

**VALKAS NOVADPĒTNIECĪBAS MUZEJA
PĒTNIECĪBAS DARBA POLITIKA
2025. – 2029. GADAM**

**VALKA
2025**

SATURS

<i>Nr.p.k.</i>		<i>Lpp.</i>
I.	PĒTNIECĪBAS DARBA POLITIKAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI	3.
II.	GALVENIE PĒTNIECĪBAS DARBA VIRZIENI	3.
1.	Galvenās pētniecības tēmas	3.
2.	Pētniecības tēmu izvēles kritēriji	4.
III.	PĒTNIECĪBAS DARBA RESURSI	5.
1.	Pētniecības darba realizētāji:	5.
2.	Pētniecības darba avoti	6.
3.	Finansējums	6.
4.	Pētniecības darba rezultāti	6.
IV.	PĒTNIECĪBAS DARBA PRIORITĀTES 2025.-2029.GADAM	7.
V.	TABULA. PĒTNIECĪBAS POLITIKAS SAGAI DĀMIE KVANTITATĪVIE REZULTĀTI. 2025.-2029.G.	8.
VI.	PĒTNIECĪBAS DARBA POLITIKAS REZULTĀTI 2025.-2029.G.	10.

Valkas novadpētniecības muzeja Pētniecības darba politika izstrādāta balstoties uz pašreizējās situācijas analīzi un vērsta uz muzeja misijas realizēšanu un stratēģisko mērķu sasniegšanu, ņemot vērā muzeja resursus.

I. PĒTNIECĪBAS DARBA POLITIKAS MĒRĶIS UN UZDEVUMI

Mērķis:

Pētīt novada kultūrvēsturisko mantojumu, izvērtējot Valkas novada vietu latviešu vēsturisko zemju kontekstā.

Uzdevumi:

- 1) Muzeja krājuma izpēte, nodrošinot pēc iespējas pilnīgāku informāciju par muzeja krājuma priekšmetiem.
- 2) Radīt daudzveidīgu muzeja piedāvājumu sabiedrības izglītošanai, balstoties uz muzeja krājuma un citu avotu izpēti.

II. GALVENIE PĒTNIECĪBAS DARBA VIRZIENI

Krājuma izpētes darbs, atbilstoši muzeja iespējām, tiek veikts veidojot tematiskās izstādes, izglītojošās programmas, ziņojumus un publikācijas. Pētniecības tēmas, to izpētes apjoms un darba rezultāti tiek konkretizēti muzeja gada darba plānos.

1. Galvenās pētniecības tēmas

- **Dziesmu svētku vēsture Ziemeļlatvijā un Dienvidigaunijā 19. gs. 2. pusē:**
  - J. Cimze – koru kultūras kaldinātājs;
  - Vidzemes draudzes skolu skolotāju semināra audzēkņu – latviešu un igauņu – darbība:
    - koru dibināšana un vadīšana;
    - darbs kultūras biedrībās un sabiedriskajās organizācijās;
    - pedagoģiskais darbs;
    - darbs draudzēs;
  - kultūras biedrības – dziesmu svētku organizatori un atbalstītāji;
- **Jāņa Cimzes skolotāju semināra audzēkņu – Valkas un Valgas skolotāju, darbība;**

- **Valkas pilsēta 1920.g. – mūsdienas:**

- pilsētas sadalīšana – izveidojot valsts robežu;
- apbūve;
- dzelzceļš;
- izglītība;
- sabiedrība;
- saimniecība;
- kultūra.

- **Ievērojamu novadnieku dzīve un darbība**

2025. – 2029.g. personas:

- gleznotājs Arnolds Sildegs (1915–2003);
- pedagogs Jūlijs Brūniņš (1876–1943);
- gleznotājs Jānis Kaksis (1926–2002);
- sabiedriskais darbinieks, lauksaimnieks Herberts Kārlis Baltietis (1897–1976);
- garīdznieks Roberts Priede (1907–1980);
- fotogrāfs Dāvis Spunde (1878–1960);
- valodniece Silvija Raģe (1928–1976);
- fotogrāfs Antons Pebo (1914–2009).

- **Ērgemes pagasta vēsture:**

- apbūve;
- dzelzceļš;
- izglītība;
- sabiedrība;
- saimniecība;
- kultūra.

- **Krājuma kolekcijas:**

- tekstilijas;
- lietiskie priekšmeti;
- tēlojošie priekšmeti.

2. Pētniecības tēmu izvēles kritēriji

1. muzeja atrašanās vēsturiskajā vidē – bijušajā Vidzemes draudzes skolu skolotāju seminārā (19. gs. 2. puse). Seminārā mācījušies gandrīz visi 19. gs. 2. puses ievērojamākie Latvijas un Igaunijas izglītības un kultūras darbinieki;

2. Valkas unikālā vēsture saistībā ar pilsētas dalīšanu nospraužot valsts robežu padarījusi pilsētu unikālu Latvijas vēsturē un interesantu pētniekiem;
3. muzeja krājuma resursi;
4. aktualitāte, kā arī sabiedrības interese par dzimtu un dzīvesvietu vēsturi; gadskārtu ieražu atzīmēšana u.c.;
5. muzeja speciālistu kvalifikācija.

Darbības spējas uzlabošanas pasākumi pētniecības darba jomā:

- kvalifikācijas celšanas pasākumi, kas veicina darbinieku profesionalitāti krājuma kolekciju izpētes jomā;
- jaunas amata vietas *krājuma speciālists* izveidošana muzejā un darbinieka pieņemšana;
- kopprojekti ar muzejiem, arhīviem, bibliotēkām, privātkolekcionāriem, lai krājuma izpētes un izmantošanas iespējas padarītu plašākas;
- projektu pieteikumu sagatavošana, lai iegūtu papildus finansējumu publikācijām un krājuma katalogu izdošanai.

III. PĒTNIECĪBAS DARBA RESURSI

1. Pētniecības darba realizētāji:

- **Muzeja speciālisti.** Valkas novadpētniecības muzejā pētniecības darbu veic četri darbinieki - divi muzeja speciālisti, galvenā krājuma glabātāja un direktors.
- **Citi pētnieki:**
  - Latvijas muzeju speciālisti;
  - studenti – Latvijas Universitātes, Latvijas Mākslas akadēmijas, Lutera akadēmijas, Rīgas stila un modes tehnikuma un citu Latvijas, kā arī ārvalstu – Karaļa koledžas Londonā (King's College London), Tartu Universitātes Vīlandes kultūras akadēmijas, mācību iestāžu studenti savu kursa darbu vai diplomdarbu, kuriem izmantots Valkas novadpētniecības muzeja krājums, kopijas nodod muzejam;
  - vispārizglītojošo skolu – ne tikai Valkas novada, bet arī, piem., Valmieras Valsts ģimnāzijas, - Trikātas pamatskolas audzēkņi muzeja pētniecības darba rezultātus izmanto kā avotu bāzi savu pētniecisko projektu izstrādāšanai;
  - individuālie pētnieki, žurnālisti, dažādu profesiju pārstāvji - Latvijas televīzija, Valsts policija, Latvijas valsts ceļi, apgāds "Jumava", Smiltenes ev.lut.draudze, biedrība "Latvietespūrs", SIA "Vidzemes slimnīca", muzeja krājumu izmanto

profesionāliem mērķiem, publikāciju sagatavošanai, kā arī savas dzimtas vai dzīves vietas pētīšanā.

2. Pētniecības darba avoti:

- Valkas novadpētniecības muzeja krājums;
- citu muzeju krājumi (Latvijā un Igaunijā);
- arhīvu materiāli (Latvijā un Igaunijā);
- privātpersonu arhīvi un atmiņas;
- bibliotēku fondi.

3. Finansējums

- muzeja budžets;
- projektu konkursi;
- sadarbības partneru ieguldīj

4. Pētniecības darba rezultāti

Pētnieciskā darba statistiskie rādītāji 2020.-2024.g.

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Zinātniskā apraksta kartītes (jaunas)	217	68	-	29	35
Izrakstu kartītes, pētnieciskā darba (jaunas)	266	227	90	93	82
Personu kartītes (jaunas)	37	73	23	19	28
Izstāžu plāni	3	3	4	3	5
Mezejpedagoģisko programmu scenāriji	2	-	4	4	1

Sasniedzamie kvalitatīvie rezultāti pētniecības darbā 2025.-2029.g.

- papildinātas kartotēkas (krājuma zinātniskā apraksta, izrakstu, personu).
- Papildināts, izpētīts krājums;
- izstāžu plāni;
- lekciju, referātu un ziņojumu teksti;
- muzeja pedagoģiskām programmu scenāriji;

- metodiskie un uzzīņu materiāli (ekspozīciju un izstāžu ceļveži);
- ekskursiju maršruti;
- tematisko pasākumu scenāriji.

IV. PĒTNIECĪBAS DARBA PRIORITĀTES 2025.-2029.GADAM

2025.-2029.g. izvirzītas šādas pētniecības darba prioritātes:

- muzeja krājuma tekstiliju, lietisko un tēlojošo priekšmetu kolekcijas padziļināta izpēte.
- Jāņa Cimzes skolotāju semināra audzēkņu – Valkas un Valgas skolotāju, darbības apzināšana;
- “Dziesmu svētku vēsture Ziemeļlatvijā un Dienvidigauņijā 19.gs. 2.pusē”;
- “Ērgemes pagasta vēsture”;
- “Valkas pilsēta 1920.g. – mūsdienas” – paredzot nākotnē izveidot ekspozīciju.

Pētniecības darba spēju uzlabošanas pasākumi 2025.- 2029. g.

- Kvalifikācijas celšanas pasākumi, kas veicina darbinieku profesionalitāti krājuma kolekciju izpētes jomā;
- Jaunas amata vietas *krājuma speciālists* izveidošana muzejā un darbinieka pieņemšana;
- Kopprojekti ar muzejiem, arhīviem, bibliotēkām, privātkolekcionāriem, lai krājuma izpētes un izmantošanas iespējas padarītu plašākas; nozares speciālistu piesaistīšana;
- Projektu pieteikumu sagatavošana, lai iegūtu papildus finansējumu publikāciju, un krājuma katalogu izdošanai.

V. PĒTNIECĪBAS POLITIKAS SAGAI DĀMIE KVANTITATĪVIE REZULTĀTI. 2025.-2029.G.

Tabula. Valkas novadpētniecības muzeja Pētniecības politikas rezultāti. 2025. - 2029.g.

*Varianti: A – rezultāts sasniedzams ar pašreizējo muzeja finansējumu

B – rezultāts sasniedzams pieaugot pašvaldības un papildus saņemtajam finansējumam

<i>Plānotie rezultāti</i>	<i>*Variants</i>	<i>2025.</i>	<i>2026.</i>	<i>2027.</i>	<i>2028.</i>	<i>2029.</i>
Krājuma priekšmetu zinātniskā inventarizācija	A	40	40	40	40	40
	B	80	80	80	80	80
“Semināra iela Valkā” – publikāciju sērija; izrakstu kartītes; atmiņu pieraksti	A		1			
	B					
Semināra iela 27 ^A Valkā – publikācijas teksts; informatīvs stends krātuvē Semināra ielā 27A	A	1				
	B					
“Valkas ģimnāzijai - 105” – publikācijas teksts; personu un izrakstu kartītes	A	1				
	B					
“Laikrakstam “Ziemeļlatvija” – 100” – izstādes papildinājuma plāns	A	1				
	B					
“Vidzemes draudzes skolu skolotāju semināra audzēkņi - skolotāji Valkā un Valgā” – izdevuma teksts; kopā ar Valgas muzeju (Igaunija)	A					
	B	1				
Jāņa Rauskas grāmatniecības uzņēmums – publikācijas teksts	A		1			
	B					
“Barikāžu laika plakāti” – izstādes plāns, muzejpedagoģiskā programma	A		1			
	B					
“Ugunsgrāva gaismā” – pasākuma scenārijs	A		1			
	B					
“Valkas bērnu Sporta skolai - 70” – izstādes plāns; personu un izrakstu kartītes	A		1			
	B					
Gleznotāja Arnolda Sildega darbība – publikācija; izrakstu kartītes	A	1				
	B					
“Valkas simfoniskajam orķestrim - 100” – publikācijas teksts; personu un izrakstu kartītes	A		1			
	B					

<i>Plānotie rezultāti</i>	<i>*Variants</i>	<i>2025.</i>	<i>2026.</i>	<i>2027.</i>	<i>2028.</i>	<i>2029.</i>
Krājuma tērpu, šatiera segu, krēslu, trauku izpēte – zinātniski pētnieciskās kartītes; izstāžu plāni; muzejpedagoģisko programmu scenāriji	A		1	1	1	1
	B					
“Dzelzceļa līnijas Valka–Rūjiena–Ipiķi–Pērnavas izbūvei - 130” – izrakstu kartītes; lekcijas teksts	A			1		
	B					
“Strenču un Vijciema fotogrāfam Dāvim Spundem -150” – izstādes plāns; izrakstu kartītes	A				1	
	B					
Dziesmu svētku vēsture Ziemeļlatvijā un Dienvidigaunijā 19. gs. 2. pusē – izrakstu un personu kartītes, publikācijas	A				1	
	A					
“Valodniecei Silvijai Raģei - 100” – publikācija; izrakstu kartītes	A				1	
	B					
“Valkas fotogrāfs Antons Pebo” – publikācija; izstādes plāns; izrakstu kartītes	A					1
	B					
Ērgemes pagasta vēsture – izrakstu un personu kartītes; atmiņu pieraksti; publikācijas	A					1
	B					
Gadskārtu ieražas – scenāriji muzejpedagoģisko programmu ciklam	A		1	1	1	1
	B					

VI. PĒTNIECĪBAS DARBA POLITIKAS REZULTĀTI 2025.-2029. G.

Sagaidāmie pētniecības darba galvenie rezultāti 2025.-2029.g.:

- Izpētītas muzeja krājuma tekstiliju, lietisko un tēlojošo priekšmetu kolekcijas.
- Papildinātas muzeja kartotēkas, nodrošinot informāciju par muzeja krājuma priekšmetiem.
- Apzināti Valkas un Valgas skolotāji - Jāņa Cimzes vadītā skolotāju semināra audzēkņi.
- Informēta sabiedrība par Dziesmu svētku vēsturi Ziemeļlatvijā un Dienvidigaunijā 19.gs. 2.pusē.
- Uzkrāta informācija par Ērgemes pagasta vēsturi.
- Papildināta informācija par Valkas pilsētu (paredzot nākotnē izveidot ekspozīciju).

- Radīts daudzveidīgs muzeja piedāvājums sabiedrības izglītošanai, balstoties uz muzeja krājuma un citu avotu izpēti.